

2009-03-24

Dnr 50-68/2009

Länsstyrelsen i Jönköpings län
Att. Henrick Blank
551 86 JÖNKÖPING

Yttrande över Förslag till åtgärdsprogram för smal dammsnäcka (Dnr 511-02983-07)

Naturhistoriska riksmuseet har erbjudits möjlighet att lämna synpunkter på förslag till *Åtgärdsprogram för smal dammsnäcka*. Vi vill med anledning av detta avge följande yttrande:

Sammanfattning

Naturhistoriska riksmuseet har granskat förslaget till åtgärdsprogram för smal dammsnäcka. Vår bedömning efter denna genomgång är att detta som helhet är väl formulerat och presenterat. Det förslagna åtgärdsprogrammet ger en god bakgrund till smal dammsnäckas utsatta situation i Sverige. Beskrivningen av arten och dess ekologi är aktuell och innehållsrik och identifierar på ett bra sätt de kunskapsluckor som finns. Åtgärdsprogrammet sträcker sig fram till 2013. I första hand handlar det om att öka kunskapen om arten och dess status samt att informera berörda aktörer, men även åtgärder i form av anläggning av nya småvatten föreslås. För att få en bättre bas för rimliga framtida åtgärder behövs alltså en bättre kunskapsgrund. Naturhistoriska riksmuseet delar denna ståndpunkt.

Bakgrund

Länsstyrelsen i Jönköpings län har på uppdrag av Naturvårdsverket tagit fram ett förslag till *Åtgärdsprogram för smal dammsnäcka*. Åtgärdsprogrammet har författats av Carin Nilsson, Medins Biologi AB. Naturhistoriska riksmuseet har fått förslaget på remiss till den 25 mars 2009.

Åtgärdsprogrammet, med giltighetstiden 2009-2013, omfattar sötvattenssnäckan *Omphiscola glabra*, smal dammsnäcka. Arten är klassad som sårbar (VU) i Rödlista 2005. Smal dammsnäcka påträffas sällsynt i vegetationsrika småvatten som dammar och kärr. Artens livsmiljöer har minskat i utbredning under hela 1900-talet i takt med rationaliseringen av jordbruket. I Sverige har arten en sydvästlig utbredning som omfattar Skåne, Hallands och Västra Götalands län.

Det föreslagna åtgärdsprogrammet inriktas i första hand på att utöka kunskaperna om artens ekologi och utbredning i landet samt att informera myndigheter, kommuner, markägare och entreprenörer. Åtgärderna handlar även om att återskapa tidigare småvatten där livsmiljön försämrats, samt att följa upp och utvärdera trenden för lämpliga livsmiljöer som småvatten och våtmarker.

Synpunkter

Naturhistoriska riksmuseet har granskat förslaget till åtgärdsprogram för smal dammsnäcka. Vår bedömning efter denna genomgång är att detta som helhet är väl formulerat och presenterat.

Förslaget till åtgärdsprogram för smal dammsnäcka ger en god bakgrund till artens utsatta situation i Sverige. Beskrivningen av smal dammsnäcka och dess ekologi är enligt vår uppfattning, så långt möjligt, aktuell och innehållsrik och identifierar på ett bra sätt de kunskapsluckor som finns. Det samlade intrycket är mycket gott. De olika delarna redovisas välbalanserat och genomarbetat utan överdrifter. I stället presenteras de osäkerheter som finns. Det är ett gediget och mångfacetterat dokument, baserat på befintliga välgrundade fakta och insikter om det ganska svåra problemområdet att på god vetenskaplig grund föreslå åtgärder för att bevara och gynna en art som dessutom har gått kraftigt tillbaka i såväl Sverige som andra delar av dess utbredningsområde.

Åtgärdsprogrammet sträcker sig fram till 2013 vilket möjliggör att även praktiska åtgärder i form av anläggning av nya småvatten i populationsförstärkande syfte kan genomföras. Det påpekas också i åtgärdsprogrammet att det i detta skede i första hand handlar om att öka kunskapen om arten och dess status samt att informera berörda aktörer. För att få en bättre bas för rimliga bevarandeåtgärder behövs alltså en bättre kunskapsgrund. Naturhistoriska riksmuseet delar denna ståndpunkt.

Fortfarande återstår dock en mindre bearbetning av mer redaktionell karaktär. Den engelska sammanfattningen i åtgärdsprogrammet bör t.ex. korrekturgranskas, likväl som referenslistan, i syfte att ytterligare förbättra dokumentets kvalitet.

Beslut i ärendet har fattats av undertecknad överintendent. Ärendet har handlagts av Stefan Lundberg, naturvårdsintendent, Naturhistoriska riksmuseet.

Jan Olov Westerberg

Stefan Lundberg